

Hrvatska zaklada za znanost

Dario Vretenar

Ključni čimbenik razvoja društva je znanje. Istraživanja stvaraju znanje.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

UNESCO
Publishing

UNESCO SCIENCE REPORT

Towards 2030

Gross domestic expenditure on R&D (GERD)

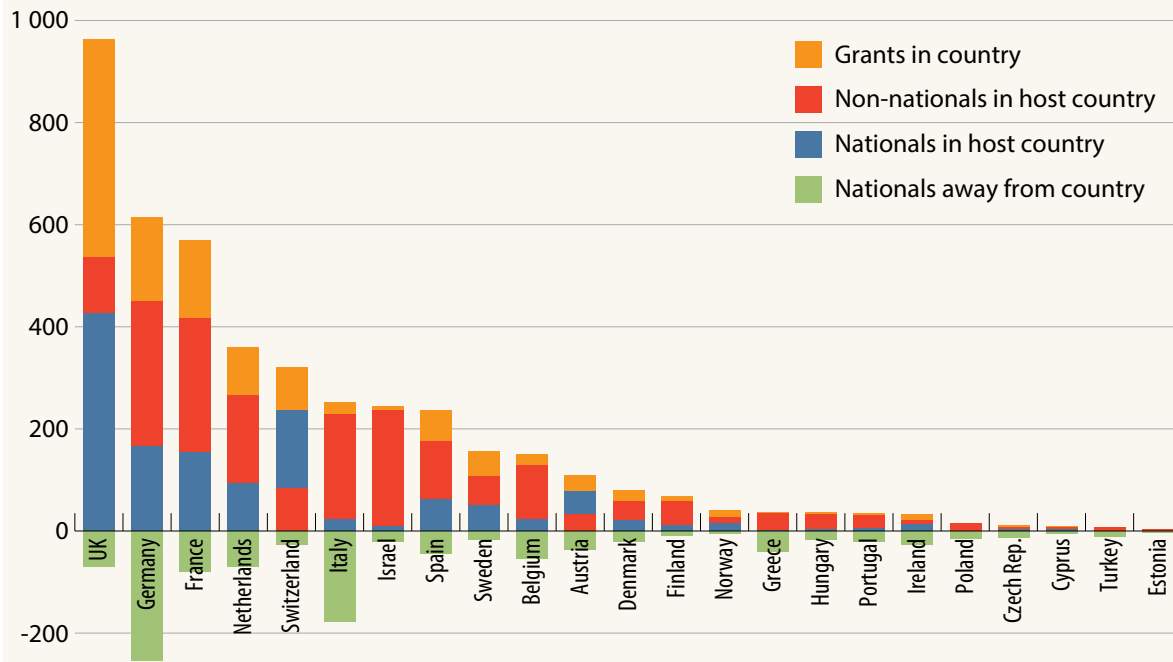
Table 9.2: GERD/GDP ratio in the EU28 in 2009 and 2013 and targets to 2020 (%)

	GERD/GDP ratio, 2009	GERD/GDP ratio, 2013*	Target for 2020	Industry-financed share of GERD, 2013*
EU28	1.94	2.02	3.00	54.9
Austria	2.61	2.81	3.76	44.1
Belgium	1.97	2.28	3.00	60.2
Bulgaria	0.51	0.65	1.50	19.4
Croatia	0.84	0.81	1.40	42.8
Cyprus	0.45	0.48	0.50	10.9
Czech Rep.	1.30	1.91	–	37.6
Denmark	3.07	3.05	3.00	59.8
Estonia	1.40	1.74	3.00	41.3
Finland	3.75	3.32	4.00	60.8
France	2.21	2.23	3.00	55.4
Germany	2.73	2.94	3.00	66.1
Greece	0.63	0.78	0.67	32.1
Hungary	1.14	1.41	1.80	46.8
Ireland	1.39	1.58	2.00**	50.3
Italy	1.22	1.25	1.53	44.3
Latvia	0.45	0.60	1.50	21.8
Lithuania	0.83	0.95	1.90	27.4
Luxembourg	1.72	1.16	2.30–2.60	47.8
Malta	0.52	0.85	0.67	44.3
Netherlands	1.69	1.98	2.50	47.1
Poland	0.67	0.87	1.70	37.3
Portugal	1.58	1.36	3.00	46.0
Romania	0.46	0.39	2.00	31.0
Slovakia	0.47	0.83	1.20	40.2
Slovenia	1.82	2.59	3.00	63.8
Spain	1.35	1.24	2.00	45.6
Sweden	3.42	3.21	4.00	57.3
UK	1.75	1.63	–	46.5

Figure 9.7: Grants by the European Research Council, 2013

Top 23 grantees by country of host institution and origin of grantee

Source: ERC (2014)

Figure 10.1: GERD/GDP ratio in Southeast Europe, 2003–2013 (%)

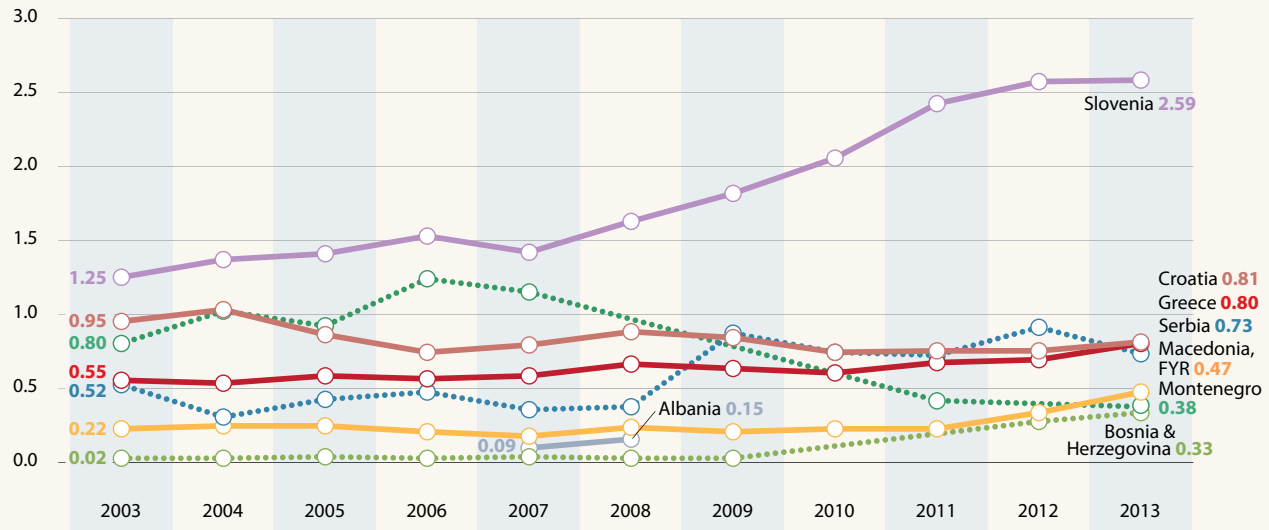
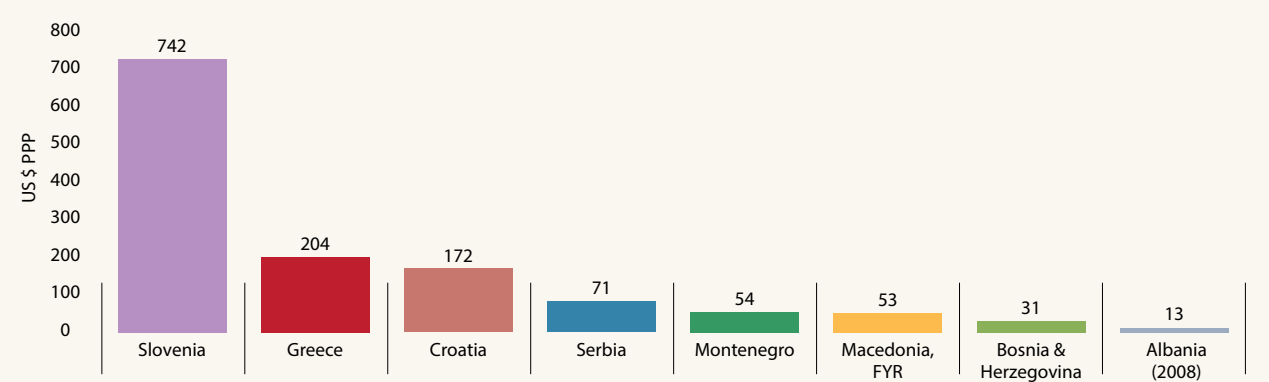
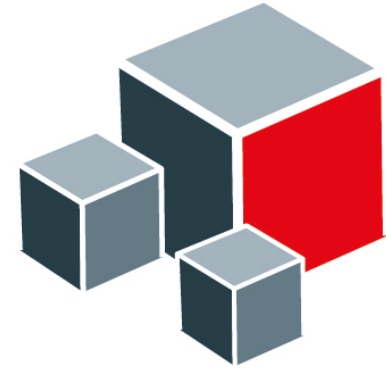

Figure 10.2: GERD per capita in Southeast Europe, 2013 (%)

Source: UNESCO Institute for Statistics, August, 2015

Hrvatska zaklada za znanost

Hrvatska zaklada za znanost je središnje tijelo koje osigurava financijsku potporu temeljnim, primijenjenim i razvojnim znanstvenim istraživanjima u Republici Hrvatskoj, financira sustav razvoja mladih istraživača – doktoranada, podupire međunarodnu suradnju i uključivanje hrvatskih znanstvenika u europski istraživački prostor.

Strateški ciljevi financiranja znanstveno-istraživačkog razvoja RH

1. Osigurati stabilno financiranje kompetitivnih istraživačkih i uspostavnih istraživačkih projekata u redovitim ciklusima, uz ravnomjeran razvoj u svim područjima znanosti.
2. Omogućiti povezivanje znanstvenika iz javnih znanstvenih ustanova i sveučilišta s istraživačima iz gospodarstva i društvenog / javnog sektora.
3. Uspostaviti cjelovit program razvoja karijera mladih istraživača na doktorskoj i poslijedoktorskoj razini u svim znanstvenim područjima.
4. Uspostaviti program trajne suradnje hrvatskih znanstvenika, javnih znanstvenih ustanova i sveučilišta sa znanstvenom dijasporom.
5. Uključivanje hrvatske znanstvene zajednice u europski istraživački prostor.

Hrvatska zaklada za znanost u 2015. godini

Tijekom 2015. godine Zaklada je financirala i pratila ukupno **449** projekata:

332 projekata u programu Istraživački projekti

97 projekata u programu Uspostavni istraživački projekti

6 projekata u programu Partnerstvo u istraživanjima

3 u programu Suradni istraživački programi

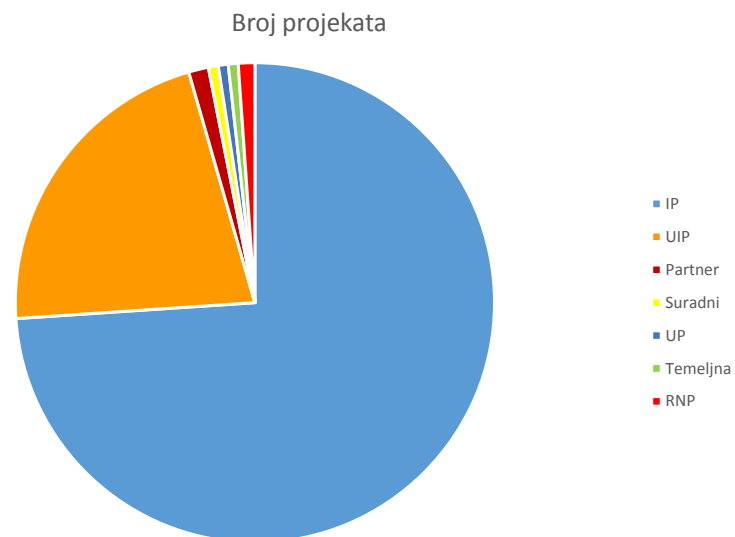
3 u programu Uspostavne potpore

3 u programu Istraživački projekti-temeljna istraživanja

5 projekata u programu RNP-Programi istraživačkog umrežavanja.

„Projekt razvoja karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti“: financira se bruto plaća **176 doktoranada**.

U Državnom proračunu za 2015. za rad Hrvatske zaklade za znanost bilo je predviđeno je 105.000.000 kuna (isplaćeno je 97 milijuna).

Projekt razvoja karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti

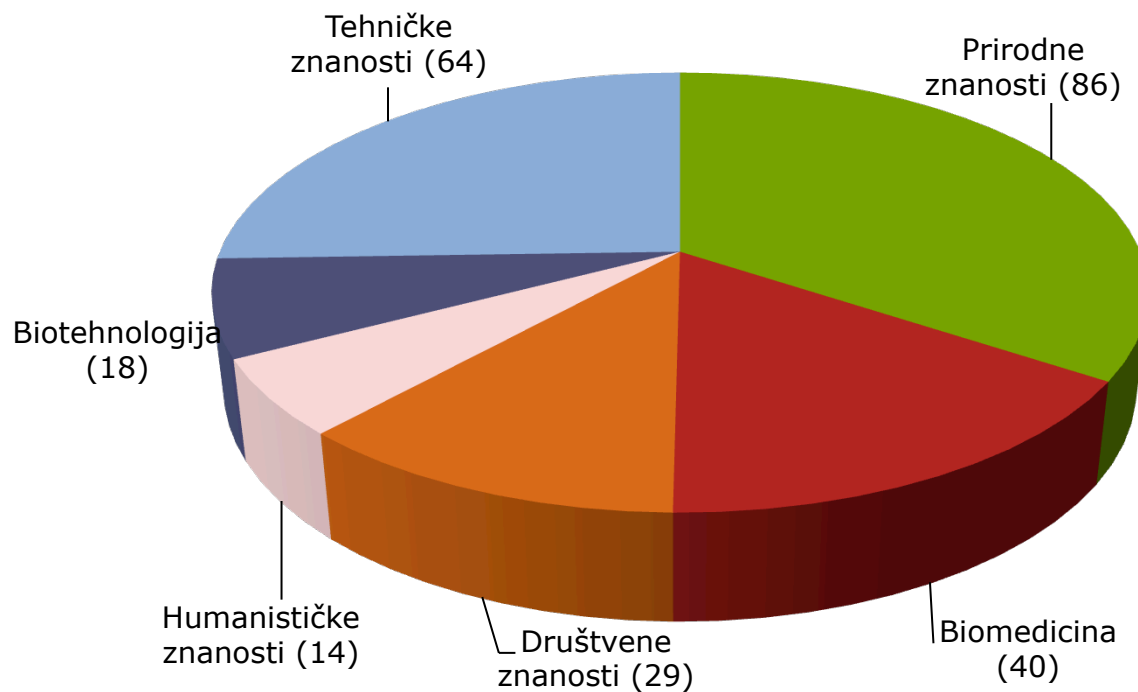
Ciljevi natječaja

- ▶ razvoj stabilnog sustava financiranja doktoranada
- ▶ povećanje broja mladih istraživača uključenih u istraživački rad
- ▶ vrednovanje kandidata za mentora po unaprijed određenim kriterijima
- ▶ stjecanje stupnja doktora znanosti (4 godine)
- ▶ jačanje mentorskog kapaciteta na hrvatskim ustanovama
- ▶ financiranje godišnje bruto II plaće doktoranada s primarnim ciljem izrade doktorskog rada

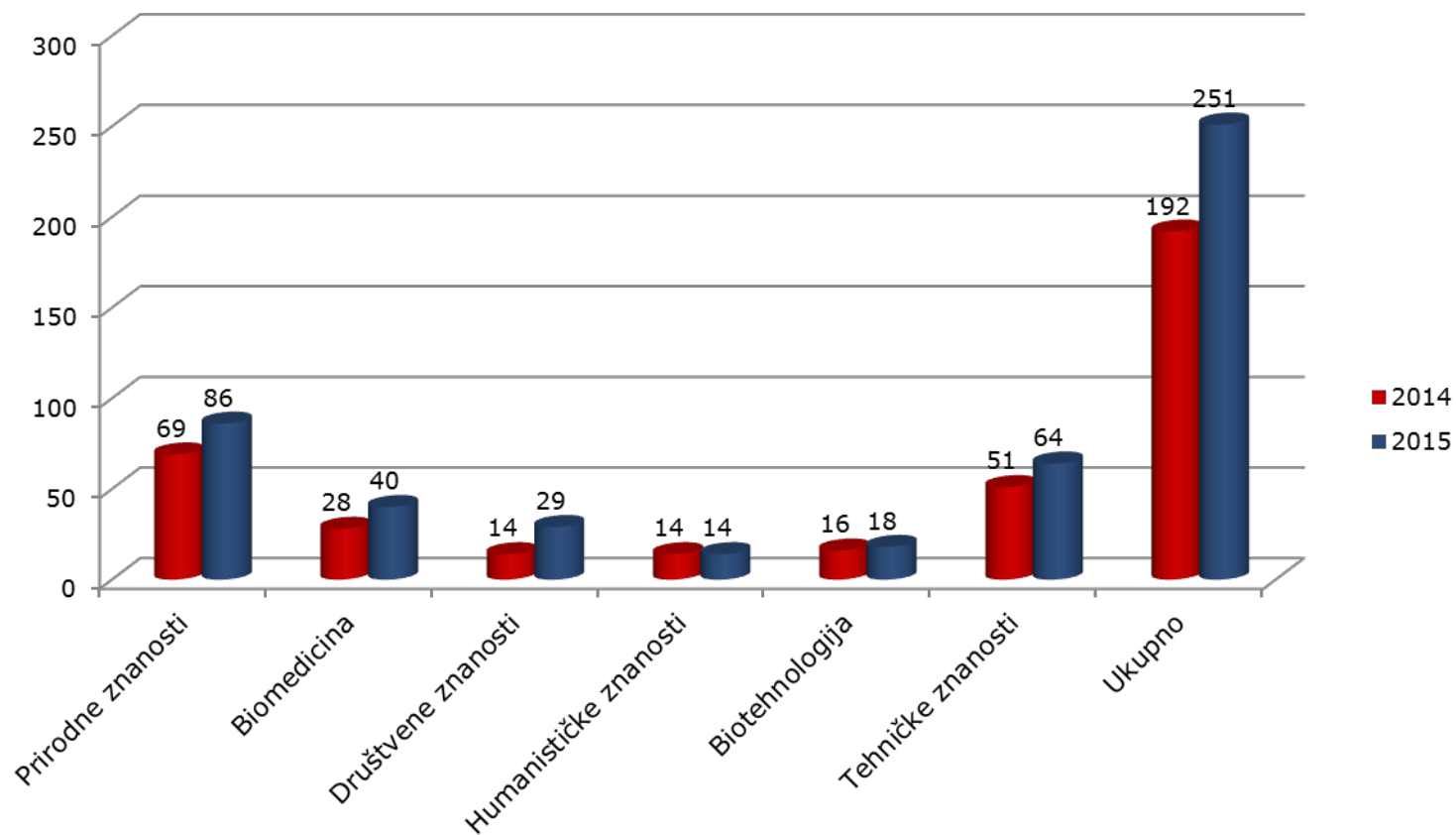
Projekt razvoja karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti,
rok rujan 2015.

Broj prijava po znanstvenim područjima (total = 251)

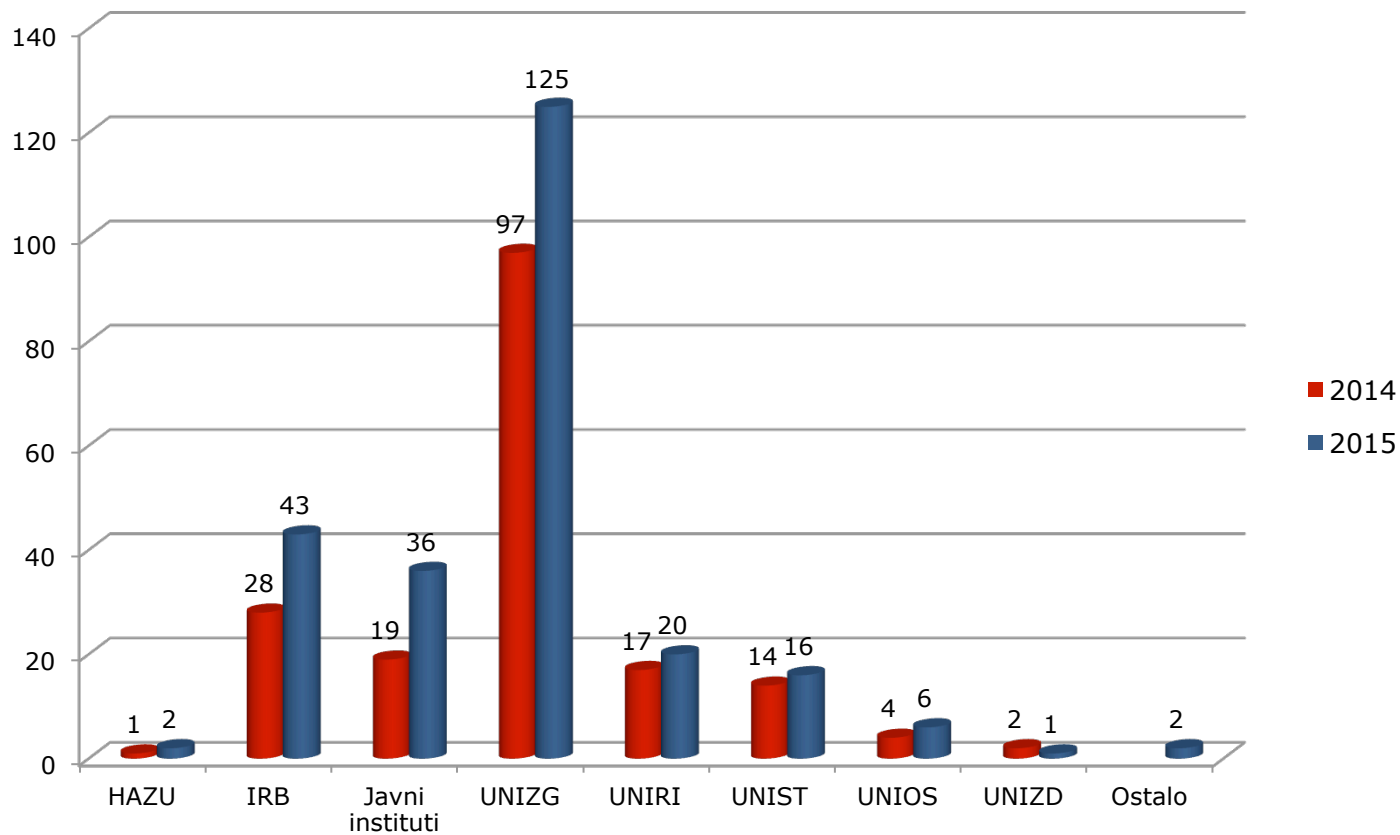

Usporedba broja prijava 2014. i 2015. godine po područjima

Porast broja prijava
23,5%

Usporedba broja prijava na roku 2014. i 2015. godine prema ustanovama

Trenutni postupak

- ▶ vrednovanje prijava dovršeno u studenom 2015. godine.
- ▶ Državni proračun za 2016. prihvaćen 21. ožujka 2016. godine
- ▶ sjednica UO održana 23. ožujka
- ▶ obavijesti kandidatima upućene 24. ožujka
- ▶ u tijeku su pripreme ustanova za objavu javnog natječaja za zapošljavanje doktoranada
- ▶ zapošljavanje novih doktoranada, sukladno sredstvima Državnog proračuna za 2016., predviđeno je početkom rujna 2016.

Hrvatska zaklada za znanost u 2016. godini

Vlada Republike Hrvatske iz Državnog je proračuna za 2016. godinu osigurala 88,6 milijuna kuna za financiranje programa Hrvatske zaklade za znanost te 22 milijuna kuna za financiranje zapošljavanja mladih znanstvenika - doktoranada. 17 milijuna kuna osigurava Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Zaklada trenutno ima otvorena dva natječaja, a do kraja 2016. godine u planu je raspisivanje novih natječaja za znanstvene projekte i zapošljavanje mladih istraživača.

Program poticanja istraživačkih i razvojnih aktivnosti u području klimatskih promjena

- ▶ inovativna znanstvena rješenja za borbu s posljedicama klimatskih promjena i sprečavanje daljnjih, a koja će pridonijeti poboljšanju kvalitete života građana i boljoj zaštiti okoliša
- ▶ voditelj projekta – aktivan istraživač s iskustvom u vođenju istraživačkih grupa i projekata, u stalnom radnom odnosu
- ▶ datum raspisivanja: 1. travnja 2016.
- ▶ rok za prijavu: 30. lipnja 2016.
- ▶ proračun programa: **17.000.000,00 kn**
- ▶ iznos financiranja: od 500.000,00 kn do 2.000.000,00 kn
- ▶ trajanje projekta: od 1 do 2 godine
- ▶ sredstva osigurava: Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
- ▶ provedba: HRZZ raspisuje natječaj, provodi postupak vrednovanja, potpisivanja ugovora i praćenja odobrenih projekata

Izgradnja hrvatskoga strukovnog nazivlja STRUNA

- ▶ **cilj** je izrada baze podataka hrvatskoga strukovnog nazivlja (usustavljenih terminoloških zbirki) pojedinih struka uz prijevodne istovrijednice na drugim jezicima
- ▶ datum raspisivanja: 1. travnja 2016.
- ▶ rok za prijavu: 15. svibnja 2016.
- ▶ proračun programa: **500.000,00 kn**
- ▶ financiranje po projektu: do 100.000,00 kn
- ▶ trajanje projekta: od 12 do 18 mjeseci

Istraživački projekti - 2016.

- ▶ temeljna, primijenjena ili razvojna
- ▶ voditelj projekta - istaknuti znanstvenik s međunarodno priznatim dostignućima u znanosti i/ili tehnologiji
- ▶ proračun programa: **40.000.000,00 kn**
- ▶ predviđeno raspisivanje: početak svibnja 2016.
- ▶ trajanje projekta: od 2 do 4 godine

Suradnja sa Švicarskom zakladom za znanost

- ▶ nakon što Sabor ratificira Okvirni sporazum između Švicarskog saveznog vijeća i Vlade RH o provedbi **Švicarsko-hrvatskog programa suradnje**
- ▶ natječaj u suradnji sa Švicarskom zakladom za znanost za znanstveno-istraživačke projekte kojima će se postići bliska suradnja između Hrvatske i Švicarske te prijenos znanja, vještina i tehnologija
- ▶ proračun programa: **4 mil CHF (švicarska darovnica) i 0,67 mil CHF (nacionalna komponenta)**
- ▶ predviđeno raspisivanje natječaja: jesen 2016.

Partnerstvo u istraživanjima

- **cilj** je privlačenje izvanproračunskih sredstava u istraživanja
- **partneri**: javna sveučilišta ili javni znanstveni instituti i izvanproračunski (izvan Državnog proračuna RH) izvori financiranja iz zemlje ili inozemstva
- voditelj projekta - istaknuti istraživač s međunarodno priznatim dostignućima u znanosti i/ili tehnologiji u području u kojem prijavljuje projekt
- proračun programa: **5.000.000,00 kn**
- predviđeno raspisivanje: krajem 2016.
- trajanje projekta: od 2 do 3 godine

Natječaj iz „Operativnog programa konkurentnost i kohezija - Shema za jačanje primijenjenih istraživanja za mjere prilagodbe klimatskim promjenama“

- ▶ **cilj** je unaprijediti znanje o utjecaju klimatskih promjena na okoliš, biološku raznolikost, resurse, ekonomiju i zdravlje te predložiti rješenja i mjere za prilagodbu na klimatske promjene i smanjenje problema područja ranjivih na klimatske promjene
- ▶ voditelj projekta - istaknuti istraživač s međunarodno priznatim dostignućima u znanosti i/ili tehnologiji u području u kojem prijavljuje projekt
- ▶ proračun programa: **4,5 mil eur**
- ▶ Predviđeno raspisivanje: krajem 2016.

Natječaj iz „Operativnog programa jačanje ljudskih resursa – Uspostava novih istraživačkih grupa na javnim sveučilištima i javnim znanstvenim institutima“

- ▶ **cilj** je podržati razvoj i unaprjeđenje karijera izvrsnih mladih znanstvenika te omogućiti zapošljavanje mladih istraživača u novim znanstvenim grupama.
 - ▶ voditelji projekta - mladi znanstvenici koji su već pokazali kvalitetu u svojem dosadašnjem znanstvenom radu, od doktorata proteklo od 2 do 7 godina
 - ▶ proračun programa: **10,6 mil eur**
 - ▶ predviđeno raspisivanje: jesen 2016.
-
-

→ nije moguće održati minimum kvalitete međunarodno kompetitivnih znanstvenih projekata i razvoja karijera mladih istraživača uz državno proračunsko financiranje od svega stotinjak milijuna kuna godišnje (odnosno, petnaestak milijuna eura) uz projekciju daljnjeg smanjenja sredstava. Prijeti nam trajno zaostajanje pa i ispadanje iz europskog istraživačkog prostora.

→ nedostatak proračunskog financiranja nije moguće nadomjestiti izvan-proračunskim sredstvima (donacije, suradnja s gospodarstvom, uslužne i stručne djelatnosti) te sredstvima strukturnih fondova i Europskog socijalnog fonda.

